

SPAAR ^{het} GEIN

6

april
1996

NIEUWSBRIEF VAN DE VERENIGING SPAAR HET GEIN

A6 voorlopig van de baan!

De doorgetrokken A6, dwars door het Geingebied, komt er voorlopig niet. Dat valt af te leiden uit een brief van minister Jorritsma aan de Tweede Kamer. De verkeersproblemen tussen Amsterdam, Almere en het Gooi moeten worden opgelost door aanpassingen aan de bestaande wegen A1, A6 (Flevoland-Muiderberg) en A9 (Gaasperdammerweg). En niet door aanleg van een nieuwe snelweg over het Gein, over de Vecht en langs het Naardermeer.

Twee jaar geleden is Rijkswaterstaat (directies Noord-Holland en Flevoland) begonnen met de zgn. CRAAG-studie. Die afkorting staat voor Corridor Amsterdam, Almere en het Gooi. Vorig jaar is een verkeerskundige verkenning uitgevoerd.

Doortrekking van de A6 was daarbij één van de alternatieven. Diverse groeperingen, waaronder Spaar het Gein, hadden zich al gewapend voor een lang en taai gevecht en het 'Platform Stop de A6' opgericht.

lees verder pag. 3

Strijd om verdiepte aanleg spoor gaat door

De strijd over de spoorverdubbeling bij Abcoude is nog lang niet beslist. Tot tweemaal toe heeft de Tweede Kamer zich uitgesproken vóór verdiepte aanleg. Toch blijft minister Jorritsma halsstarrig vasthouden aan haar standpunt, spoorverdubbeling op maaiveldniveau.

Komt de trein onder het Gein? Spaar het Gein vecht ervoor, in eendrachtige samenwerking met de 'Spoorbuurt' en de gemeente Abcoude. Het zal nog zeker maanden duren voordat de zaak beklonken is.

Het relaas van een slepende kwestie, die is uitgegroeid tot een politiek conflict in Den Haag.

Voorjaar 1995: Minister Jorritsma van Verkeer en Waterstaat (VVD) besluit dat de spoorverdubbeling bij Abcoude op maaiveldniveau zal worden uitgevoerd. De 'Abcoude variant', handhaving van de twee huidige sporen en verdiepte aanleg van de twee nieuwe sporen, veegt ze rigoreus van tafel.

lees verder pag. 2

Foto's: Fem van Duuren

In deze nieuwsbrief

pagina 1

- A6 voorlopig van de baan
- Strijd om verdiepte aanleg spoor gaat door

pagina 2 en 3

- vervolg pagina 1

pagina 4 en 5

- 'Stand van zaken':
- ARCAM en het Gein
- Plannen van toen
- Nieuwe bedreigingen
- Beheer Geingebied
- Handhavingsbeleid
- Nieuwe bestuursleden

pagina 6

- Oorsprong van de naam Gein onzeker
- De waarden van het Gein in beeld

pagina 7

- Afscheid van Gied Jaspars
- Het Gein is langer

pagina 8

- Algemene ledenvergadering
- Colofon
- Waarden van het Gein

Met de bon op de achterkant kunnen nieuwe leden worden aangemeld

De Werkgroep Publiciteit.

Extra nummers van deze nieuwsbrief zijn verkrijgbaar bij: Aneke de Groot
tel. 0294-284807 of Tjebbe de boer tel. 0294-284531

Strijd om verdiepte aanleg spoor gaat door

vervolg van pag. 1

Het spookbeeld doemt op van toenemende geluidsoverlast, 3 tot 4 meter hoge geluidschermen - weg is de aanblik van het beschermd dorpsgezicht -, afsluiting van beide spoorwegovergangen, een slechte verbinding tussen het dorp en het Gein, aanleg van één of twee tunnels, extra wegen en misschien een extra brug .....

en dat terwijl er een goed, afgewogen en door de lokale gemeenschap volledig gesteund alternatief voorhanden is.

In de vorige Nieuwsbrief schreven wij al: "Samen met de Vereniging Bescherming Spoorbuurt en het gemeentebestuur zullen we proberen te redden wat er te redden valt".

Den Haag

Mei/juni 1995: Er is in Nederland maar één instantie die een besluit van een minister kan terugdraaien. Dat is de Tweede Kamer. Maar dan moeten onze volksvertegenwoordigers wel een goed verhaal hebben. Kennis van zaken. Argumenten. Visie. En geld natuurlijk. Want duidelijk is wel dat verdiepte aanleg duurder is dan aanleg op maaiveldniveau. Hoeveel duurder, daarover lopen de meningen uiteen.

Wij menen dat we goed verhaal hebben over het spoor onder het Gein. Een verhaal met steekhoudende argumenten, dat getuigt van visie op een leefbare omgeving, voor nu en later.

Kort nadat het besluit van de Minister officieel wereldkundig is gemaakt in een brief aan de Tweede Kamer, sturen 'Spaar het Gein' en de 'Spoorbuurt' brieven aan de leden van de Vaste Commissie voor Verkeer en Waterstaat van de Tweede Kamer met een dringend verzoek om de minister terug te fluiten. Om zich te overtuigen van het belang van de zaak worden de kamerleden uitgenodigd naar Abcoude te komen. B&W van Abcoude doen het zelfde, met steun van de vol-

ledige gemeenteraad.

Met de argumentatie van de minister is iets vreemds aan de hand. Als argument tegen de Abcoude variant voert zij aan dat deze uit een oogpunt van verkeersveiligheid onaanvaardbaar is. De spoorwegkruisingen moeten worden opgeheven. Een nieuw en verrassend argument, omdat in de Corridorstudie en in de inspraak en het overleg over de spoorverdubbeling door de

NS altijd is gesteld dat alle varianten aan de eisen voldoen. Maar verkeersveiligheid gaat boven alles: als de Abcoude variant echt niet mogelijk is, dan moeten alle 4 sporen onder het Gein!

Naast de acties in de richting van de politiek ondernemen Spaar het Gein en de 'Spoorbuurt' ook juridische stappen tegen het besluit van de minister. Beide verenigingen tekenen op een aantal formele gronden bezwaar aan, onder andere vanwege het opvoeren van het nieuwe veiligheidsargument.

Kamerleden naar Abcoude

Oktober 1995: De Vaste Commissie voor Verkeer en Waterstaat vindt de kwestie belangrijk genoeg om met de minister te bespreken en wil daarvoor polshoogte komen nemen in Abcoude.

Op 20 oktober ontvangt Abcoude een delegatie uit de Tweede Kamer onder leiding van de heer Biesheuvel (CDA) in de Eendracht. De burgemeester van Abcoude zet de bezwaren tegen de maaiveldvariant uit-

een. Verdiepte aanleg kan goedkoper dan de minister beweert, zegt zij. Het verschil tussen maaiveld en verdiepte aanleg bedraagt geen 175 miljoen gulden, maar ongeveer 120 miljoen. Op het Stationsplein maakt Rien Nouwen, voorzitter van de 'Spoorbuurt', indringend duidelijk hoe rampzalig de plannen van de minister zijn. Verderop aan het Gein, bij de molen, overtuigt Jan Ligthart, voorzitter van Spaar het Gein, de kamerleden er van dat ze daar op één van de mooiste plekjes van Nederland staan en dat dat plekje dankzij de beslissing die zij moeten nemen ook de komende eeuw zo mooi moet blijven.

November: Twee maal overlegt de Kamercommissie met de Minister. Er worden moties ingediend. Een motie van VVD en CDA waarin wordt aangedrongen op een nader onderzoek naar de voors en tegens van verdiepte aanleg haalt het met één stem te weinig net niet. Maar belangrijker: de motie van Van Heemst (PvdA), waarin de Kamer uitsprekt dat de spoorverdubbeling bij Abcoude verdiept moet worden aangelegd, wordt aangenomen. Duidelijker kan het niet. We zijn er bijna, denkt Abcoude ...

Januari 1996: Kort na nieuwjaar wordt duidelijk dat minister Jorritsma niet van plan is zich te schikken naar de uitspraak van de Tweede Kamer. Het blijkt dat ze al op 19 december 1995 - de Kamer was al op reces - in een brief aan de Kamer heeft laten weten dat ze niet van plan is de motie Van Heemst uit te voeren.

Actie

Het duurt even voor Abcoude deze klap te boven is. Maar als er nu niets tegen de minister wordt ondernomen, is het afgelopen. Vanuit Abcoude worden kamerleden benaderd om zich toch vooral niet bij de gang van zaken neer te leggen. En om de

A6 voorlopig van de baan!

vervolg van pag. 1

druk op te voeren wordt een actie op touw gezet. Op 25 januari geeft Ronald de Boer in de ijzige kou de aftrap voor een korte, maar hevige kaartenactie. Binnen enkele dagen zenden vele liefhebbers van het Gein 5000 kaarten naar de Tweede Kamer.

Februari 1996: Opnieuw praat de Tweede Kamer met Jorritsma. En opnieuw spreekt de Kamer uit dat zij voorstander is van verdiepte aanleg. Maar omdat het nog steeds onduidelijk is hoe groot het verschil in kosten tussen de maaiveld- en de verdiepte variant nu eigenlijk is, stellen enkele Kamerleden voor om een nadere studie naar de effecten en kosten van beide varianten uit de voeren. De minister wijst het voorstel geïrriteerd van de hand, waarop de Tweede Kamer eenstemmig besluit dat zij de nadere studie dan zelf zal uitvoeren. En om te voorkomen dat Jorritsma ondertussen gewoon verder gaat met de maaiveldoplossing wordt het haar via een motie, kamerbreed ondersteund, verboden iets te doen dat verdiepte aanleg van het spoor bij Abcoude in de weg kan staan.

Minister en Tweede Kamer staan lijnrecht tegenover elkaar.

Inmiddels hebben Spaar het Gein en de Spoorbuurt van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat gehoord dat hun formele bezwaar niet ontvanke-lijk is, omdat het tracébesluit van de minister geen rechtsgevolg zou hebben. Wij zijn het daar niet mee eens en zijn dan ook in beroep gegaan. In maart is de kwestie behandeld voor de rechtbank in Utrecht. De uitspraak wordt verwacht in april.

De Tweede Kamer wil de nadere studie in het najaar afgerond hebben. De gemeente Abcoude en beide verenigingen zullen waar nodig gaarne medewerking verlenen aan de studie.

Tjebbe de Boer

Meer asfalt geen oplossing

Uit de verkenning blijkt dat allerlei aanpassingen aan de bestaande snelwegen voor de verkeersafwikkeling net zo goed - of slecht - uitpakken als doortrekking van de A6.

Dankzij de acties tegen de A6 in de jaren '80 is het ontbrekende stuk snelweg niet opgenomen in het Structuurschema Verkeer en Vervoer II (SVV II) uit 1989. Als de overheid nu toch de A6 zou willen doortrekken, dan zou dit SVV II moeten worden herzien. Dat kan alleen door de procedure van de zgn. planologische kernbeslissing (PKB) te doorlopen. Dat kost veel tijd (minstens 2 jaar), een kabinetsbesluit, brede inspraak en adviesrondes en een debat in de Tweede Kamer.

In oktober 1995 zag Rijkswaterstaat Noord- Holland/Flevoland de bui al hangen. In een advies aan het bestuurlijk overleg in de regio wordt geadviseerd om "gelet op de onzekerheid van acceptatie van een PKB-herziening in Den Haag, het tijdsverlies en de te verwachten grote weerstand van de bestuurders en belangengroeperingen uit de regio waar een doorgetrokken A6 zal lopen, te kiezen voor een voortzetting van de CRAAG-studie binnen het vigerende SVV II". In gewoon Nederlands: we zijn bang dat het een hoop ellende veroorzaakt; laten we die A6 nu maar vergeten.

Op 1 november 1995 vond bestuurlijk overleg plaats met o.a. de provincies en gemeenten in de regio. Alle betrokken partijen, uiteraard ook de gemeente Abcoude, spraken zich uit voor aanpassing van de huidige wegen. Alleen de provincie

Flevoland wilde doortrekking van de A6. De provincie Noord-Holland en de gemeenten Almere en Amsterdam wezen er wel op dat de A6 op termijn wel eens noodzakelijk zou kunnen zijn.

Onlangs liet de minister van Verkeer en Waterstaat weten dat zij zich aansluit bij het advies van haar ambtenaren en de keuze van bijna alle regionale en locale besturen. Dat betekent dat de A6 er voorlopig niet komt.

De CRAAG-studie, nu zonder doorgetrokken A6, wordt voortgezet. Eind 1997 moeten de aanpassingen aan de bestaande wegen uitgewerkt zijn. Het zal wel tot 1999 duren voordat de politieke besluitvorming afgerond is.

Uitstel of afstel?

Komt van uitstel afstel? Dat is lang niet zeker. Tot het einde van deze eeuw, is het welhaast zeker dat er geen studies of plannen voor de A6 zullen worden gestart.

Maar wat er verder zal gebeuren, daarover valt niets met zekerheid te zeggen. De politiek is onvoorspelbaar. De plannen kunnen zomaar weer uit de bureauladen tevoorschijn worden getoverd. En het is duidelijk dat er in Nederland sterke krachten zijn die de A6 nog lang niet hebben opgegeven. Wat gebeurt er bijvoorbeeld als Schiphol over enkele jaren moet worden uitgebreid met een zesde baan en de luchthaven het oog laat vallen op Lelystad?

Maar ... laten we nu niet gaan somberen. De A6 is voorlopig van de baan. En dat is een geweldig goed bericht voor iedereen die is gesteld op rust aan het Gein.

Tjebbe de Boer

Wordt het Gein langzaam minder waard door al die bedreigingen? Inflatie van de schoonheid, de rust en het landelijk karakter van het Gein? De contributie van de Vereniging Spaar het Gein is gelukkig vrij van inflatie: in 1996 is de bijdrage wederom slechts f 15,- Meer mag natuurlijk ook. Doen! Het Gein is het waard.

Behandeling van vraagstukken die de toekomst van het Gein bepalen.

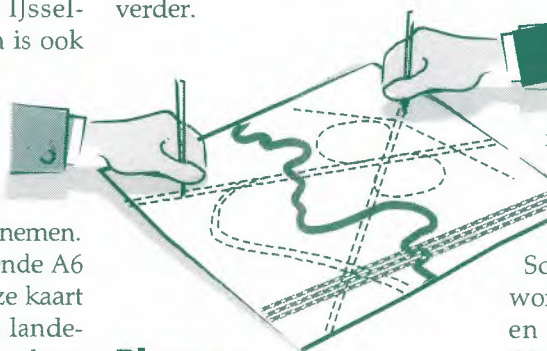
STAND VAN ZAKEN

Het is eigenlijk een klein wonder dat het Geinlandschap er nog steeds ongeschonden bij ligt. De ene bedreiging na de andere meldt zich aan: verdubbeling van de spoorlijn Amsterdam - Utrecht, aanleg van de A6 en in Amsterdam lijken momenteel plannen te worden uitgetoerd voor luxe woningbouw aan weerszijden van het Gein. Je zou er bijna moedeloos van worden, ware het niet dat juist die wonderbaarlijke gaafheid van het Geinlandschap de Vereniging Spaar het Gein voortdurend motiveert om door te gaan. Als het zinnig is de Amsterdamse grachten ongeschonden voor het nageslacht te bewaren, dan is het ook zinnig een van de allermooiste Nederlandse rivierlandschappen te willen behouden. Ja, toch?

ARCAM en het gave Gein

Eind vorig jaar werd de zg. ARCAM-kaart gepubliceerd. Dat is een prachtige kaart waarop alle ruimtelijke plannen zijn ingetekend die er voor de regio Amsterdam bestaan. Het is wel even schrikken. Over 25 jaar zal de verstedelijking weer een flink stuk verder zijn voortschreden, vooral in de Haarlemmermeer en in het IJsselmeer (plan IJburg). Dan is ook Schiphol spectaculair gegroeid en begint de infrastructuur, zeker aan de zuidkant van Amsterdam, Amerikaanse proporties aan te nemen. Afgezien van die vervelende A6 is het Geingebied op deze kaart evenwel nog steeds een landelijk gebied. De verklaring daarvoor ligt in de eerste plaats in een bijzonder samenspel van een aantal geografische factoren. Het Geingebied ligt al meer dan een eeuw lang ingeklemd tussen de spoorlijn Amsterdam - Utrecht en het Amsterdam-Rijnkanaal. Door die dubbele barrière heeft het lange tijd een bijzondere bescherming genoten. Doorgaande oost-westverbindingen leg je hier niet zomaar aan. Aan de 'open' noordkant van

het Gein strekten zich vroeger wijde polders uit en toen in de zestiger jaren de Amsterdamse stadsuitbreidingen in de Bijlmer werden gerealiseerd, bood de Hollandse kade, de provinciegrens tussen Noord-Holland en Utrecht, een goede bescherming tegen een verdere opmars van de verstedelijking richting het Gein. Amsterdam wilde wel graag, maar kon niet verder.

Plannen van toen

Die beschermende geografische barrières bieden natuurlijk geen zekerheid op de lange termijn. Al in de jaren zestig werden met grote vaardigheid twee snelwegen over het Gein geprojecteerd: de A6 en (vlak bij Driemond) de Gooise Expressweg. Iets ten zuiden van de A6 was verder een breed kanaal gepland, dat een verbinding tussen het westelijke havengebied en het Amsterdam-Rijn-

kanaal tot stand moest brengen. Bevangen door grootse toekomstvisies nam de raad van Abcoude in die dagen in het Struktuurplan van de gemeente ook nog eens een autoweg op, die vanuit de Bijlmer kwam, bij de molen Delphine het Gein kruiste en via de polder Baambrugge-Oostzijds een verbinding bood met Abcoude-Zuid en Loenen. Deze waanzinnige plannen zijn gelukkig geen van alle gerealiseerd.

In de jaren '70 ontstond, ook onder bestuurders en politici, het besef dat we op zo'n manier niet met onze leefomgeving om konden gaan. Die nieuwe waardering voor milieu en landschap heeft het Geingebied nog eens een kleine 20 jaar extra bescherming geboden.

Nieuwe bedreigingen

Maar nu lijkt de rust voorgoed voorbij. Ons land heeft vanaf de beginjaren '90 een nieuwe dynamiek ontwikkeld. De verstedelijking gaat sneller dan ooit tevoren, Rotterdam en Schiphol moeten 'mainports' worden en de bedrijvenparken en infrastructuur, die bij 'Holland Distributieland' horen, vragen steeds meer ruimte, met name rond de grote steden. Sinistere afkortingen als CAU en CRAAG staan iedere bestuursvergadering van Spaar het Gein op de agenda en we kijken er al nauwelijks meer van op wanneer we vlak voor het uitkomen van deze Nieuwsbrief kaarten onder ogen krijgen waarop ijverige ambtenaren van het ROA (dat de stadsprovincie Amsterdam moet voorbereiden) bouwlokatie hebben ingete-

Ijverige ambtenaren van het ROA hebben bouwlokatie ingetekend in de Broekzijdse polder.

kend in de Broekzijdse polder en de polder Baambrugge-Oostzijds. Die dromen waarschijnlijk al van kleurige advertenties, waarin 'luxueus en idyllisch wonen aan de oevers van het Gein' wordt aangeprezen....

Spaar het Gein is er dus niet voor niets. We zijn alert op al die bedreigingen van buiten af en samen met anderen zullen we proberen ze af te wenden. Met de spoorverdubbeling volgens het model-Jorritsma is dat tot nu toe redelijk gelukt. De A6 is weer een paar jaar vooruitgeschoven. Al die andere kwesties komen nog en zullen van Spaar het Gein de nodige inspanningen vergen.

Beheer van het Geingebied

Ook wanneer die aanslagen van buiten af er niet zouden zijn, is het behoud van het Geinlandschap geen vanzelfsprekende zaak. Om het te behouden zullen we het met elkaar ook goed moeten beheren.

De boeren uit het Gein hebben dat honderden jaren lang gedaan. Uit de manier waarop zij hun boerderijen, erven, oeverlanden en weidepercelen hebben vormgegeven en hebben onderhouden spreekt liefde voor de omgeving en tegelijk een sterk agrarisch zelfbewustzijn. Zolang dat soort zaken blijft bestaan, kan het met het Gein niet echt fout gaan.

Maar er is meer. Een goed beheer van het Gein is ook een zaak van de overheden, de lokale overheid voorop. De gemeente Abcoude, aan wie sinds 1989 de zorg voor het hele Geingebied is toevertrouwd, heeft met name de zorg voor een goede regelgeving in het Geingebied, bijvoorbeeld met betrekking tot het gebruik van de woonpercelen en het agrarisch gebied, met betrekking tot het verkeer en de recreatie en (zo vindt Spaar het Gein) ook het onderhoud van de 'natuurwaarden'. Al deze onderwerpen ko-

men aan de orde in het nieuwe bestemmingsplan- Buitengebied dat de gemeente Abcoude in samenwerking met de gemeente Loenen de komende jaren gaat opstellen. Wij gaan er vanuit dat de gemeente een optimaal bestemmingsplan wil en met het oog daarop ook vertegenwoordigers uit het Gein en uit onze vereniging zal uitnodigen zitting te nemen in de 'klankbordgroep', die bij de opstelling van het bestemmingsplan zal worden betrokken. Als het gaat om het duurzaam behoud van het Gein, is voor ons het parool 'goede samenwerking' uiteraard vanzelfsprekend.

Handhavingsbeleid

Maar eerlijkheidshalve moeten wij er aan toevoegen, dat wij het afgelopen jaar op één punt aan een goede samenwerking met de gemeente Abcoude niet zijn toegekomen. Wij zijn het gemeentebestuur zeer kritisch tegemoet getreden vanwege een ontbrekend handhavingsbeleid. Wanneer de overheid met de burger goede spelregels afsprekt, dan is die overheid ook gehouden op de naleving van die spelregels toe te zien. Anders wordt ze ongeloofwaardig. Wanneer een handhavingsbeleid ontbreekt worden burgers bovendien boos, omdat een enkeling dan kennelijk het recht heeft de regels aan zijn laars te lappen en de boel straffeloos te verzieken. Wij hebben het hier natuurlijk over de problemen rond het perceel Gein 27. Ook al steken wij onze energie duizendmaal liever in andere zaken, het moet duidelijk zijn dat Spaar het Gein het gemeentebestuur op dit punt als een lastige horzel zal blijven achtervolgen. Wanneer het gemeentebestuur wezenlijke onderdelen van het Gein willoos laat verslonzen, is het met het 'kleine wonder' uit de aanhef van deze bijdrage gauw gebeurd.

Jan Slofstra

Nieuwe bestuursleden

De algemene ledenvergadering van de Vereniging Spaar het Gein heeft in haar jaarvergadering op 12 februari j.l. twee nieuwe leden in het bestuur gekozen. Er waren vacatures ontstaan, omdat Nico Hopman zich al eerder had teruggetrokken en de voorzitter van de vereniging, Jan Ligthart, zich niet meer verkiesbaar had gesteld. Jan Ligthart is mede-oprichter van de vereniging en heeft zijn naam gevestigd als zeer betrokken en enthousiaste voorvechter van de 'Geinbelangen'. Jan, hartelijk dank!

Op voordracht van het bestuur zijn Jan Slofstra en Hans Kuiper als nieuwe leden gekozen. Jan Slofstra, al jarenlang intensief betrokken bij het wel en wee van vooral het buitengebied van Abcoude, zal het voorzitterschap op zich nemen. Hans Kuiper heeft de afgelopen maanden al veel werk voor de vereniging verzet en wordt de nieuwe penningmeester. De overige bestuursleden zijn Anneke de Groot (secretaris), Jan Beukeboom, Tjebbe de Boer, Rien Leemans en Ger van Schaick.

Oorsprong van de naam Gein

De naamgeving van nederzettingen en wateren is van oorsprong vaak nauw verbonden met de directe omgeving. Tegenwoordig is dat verband vaak niet meer zo duidelijk te herkennen. De oorspronkelijke naam is verloren gegaan of is onherkenbaar veranderd. Met hulp van oude bronnen kan geprobeerd worden de oorspronkelijke betekenis te achterhalen. Meestal lukt dit vrij goed, soms niet. Voor het gebied Gein en omgeving is nagegaan waar de plaats- en waternamen vandaan komen.

De namen uit het gebied Het Gein en omgeving zijn niet erg oud. Ze dateren van de late middeleeuwen (1000-1500). Dit is overigens voor vrijwel alle plaats- en waternamen in veengebieden het geval. Een uitzondering hierop is de wat verderop gelegen Vecht, waarvan de naamgeving zelfs van voor de Romeinse tijd is. De naam is afgeleid van het Germaanse werkwoord 'vechten', dat spelen, zich levendig bewegen betekent, duidend op het meanderen van de rivier.

Germaanse grondvormen

Alhoewel de namen zelf niet zo oud zijn, zijn erin toch vaak oude, veelal Germaanse, grondvormen te herkennen. Het gaat dan om de stammen 'ame', 'ar', 'var' en 'apa', die allen duiden op water of stromen. Deze grondvormen zijn overigens in vele landen terug te vinden. Denk maar aan de rivier de Arno in Italië en de riviertje de Arne en

de Aar in Nederland.

Amstel en Angstel zijn beide ontstaan uit de grondvorm 'Ame-stelle'; 'stelle' is een benaming voor een tegen het water beschutte stevige strook land. In noordelijk richting ontwikkelde de naam zich tot het stadse Amstel, in zuidelijke richting tot het boerse Angstel.

Ook het achtervoegsel 'apa' is van voor de Romeinse tijd. Vaak is alleen de 'p' nog behouden in de naam. Weesp behoort tot deze groep van namen. Weesp is afkomstig van 'wisopa', dat met de betekenis van wisa= weide, als weidebeek wordt verklaard. Alhoewel de naam anders doet vermoeden behoort de Gaasp niet tot deze groep van waternamen. De naam hangt samen met de hoek, gaspehaak, die het maakt met het Gein.

Het water Gein

De oorsprong van Gein wordt in de literatuur niet bevredigend verklaard. Mogelijk is het eveneens met het Germaanse 'ar' verbonden. In deze groep namen is namelijk vaak alleen de 'r' overgebleven in de afgeleide namen. Voorbeelden zijn de waternamen Reker, Kuinder (in het Fries Tjonger) en Gender.

Deze laatste naam is de basis geweest voor Gen(n)e, het tegenwoordige Zwarte Water en terug te vinden in het daaraan gelegen Genemuiden.

Dit vernederlandste 'gen' zou ook als basis voor het huidige 'Gein' kunnen hebben gediend.

Op oude kaarten komt ook het woord 'Gain' wel voor. Dat past niet goed in deze theorie. Mogelijk is een vroegere verschrijving hiervan de oorzaak. Het zal wel niet het gevolg zijn van de invloed van de Amsterdamse tongval.

Plaatsnamen

Plaatsnamen ontstonden vaak, doordat de waternaam overging op de landstreek waar het water doorstroomt of de nederzettingen die aan het water zijn gelegen. Dit is bij het Gein het geval, maar bijvoorbeeld ook bij Weesp.

De plaatsnaam Abcoude is van een geheel andere oorsprong, maar dateert eveneens uit de late middeleeuwen. In 1085 wordt de naam voor het eerst vermeld en wel als 'Abecen-uualde'. 'Abecen' is het verkleinwoord van van de persoonsnaam Abe. Het tweede deel van de destijds gebruikte naam betekent 'woud'.

Daarmee wordt gewoonlijk niet strikt bos bedoeld, maar eerder moeraswildernis, dat later door de mens in weiland is veranderd.

Gerrit Walstra

De waarden van het Gein in beeld

De beste manier om het Gein te behouden is: zichtbaar maken wat de waarde van het Gein-gebied is! Liefst op zo'n manier dat niemand het meer in zijn hoofd zal halen om ooit nog 'ns iets te verzinnen wat die waarden zou kunnen aantasten.

Hoe kunnen wij de waarden van het Gein zichtbaar maken? Door allerlei kennis over het

Gein-gebied te bundelen en toegankelijk te maken.

Daarvoor doen wij een beroep op onze leden. Wij zoeken personen die iets weten te vertellen over het Gein of die nieuwsgierig zijn en het leuk vinden om (nog) meer over het Gein te ontdekken door zich in een bepaald onderwerp te verdiepen. Ideeën zijn welkom.

Wij denken aan:

- de ontstaansgeschiedenis van het Gein
- inventarisaties van flora en fauna
- cultuurhistorie boerderijen en boerderijtypen
- kunstenaars die het Gein in woord of beeld hebben verbeeld
- verhalen en anecdotes
- foto- of videopresentatie van het Gein.....enz.

Afscheid van Gied Jaspars

"... En de vele vergulde toppen van zomerboomen en herfst boomen en al de wolken. Ik zou willen dat die leefden, dat dit vergankelijkste leefde zoo lang als de gedachte kan reiken, dat al dit teere, dat ik zelf zou leven zoo lang als men Hollandsch kan lezen ..."

Niet voor niets begin ik met een citaat uit Nescio's 'Boven het dal'. Want de eerste kennismaking met Gied was dit beeld: Gied samen met Helen in een roeibootje op het Gein tussen het riet, allebei intens genietend van dat zomermooie Gein. Het eerste wat me opviel was de naam van het bootje, NESICIO. Nescio, dat was die schrijver die me zo getroffen had, omdat hij al dat moois om je heen, van het Gein, dat wat je zou willen bewaren, voor altijd, in woorden wist te

vatten, zó simpel, zó treffend, zo als je het voelt.

Dat konden dus niet 'zomaar' mensen zijn die hun bootje die naam gaven. Pas heel wat later ontdekte ik wat dat bijzondere was: toen ik hem hoorde vertellen over simpele, mooie dingen, dicht bij de aarde, z'n 'Natuurmomenten'. En nadat ik zijn boekje 'Fragmenten uit het natuurdagboek' had gelezen besefte ik dat Nescio een waardig opvolger in het Gein had gevonden. In dat prachtige boekje lees ik bijvoorbeeld dit. "Zondagmiddag, 12 uur. Ik vaar in mijn bootje op het Gein ... en ik roei langs de knotwilgen, waarvan de kruinen zachtjes waaien in de

wind. Het riet wuift vriendelijk mee. Boven me raast een jumbojet voorbij. En in de verte dendert een lange trein."

Het boekje staat vol met dergelijke beelden. Beelden van momenten die je niet voorbij zou willen laten gaan. "Buiten aan het Gein staat een knotwilg die op een danser lijkt. Z'n spiegelbeeld danst in het rimpelige water. De zon schijnt uitbundig op z'n kruin en uit die kruin groeien takken en aan die takken zitten honderden witte knopjes. Tekens van een nieuw begin."

Anneke de Groot

Zoals een kind soms zijn schatten veilig opbergt in een doosje, zo heeft Gied de waarden van het Gein in een klein boekje gestopt. Als je af en toe niet meer weet waarvoor je 't alle maal doet, dan mag je het deksel opendoen: even bladeren, even lezen in dat boekje, dan weet je het weer!
Dat is wat Gied ons heeft nagelaten.

Het Gein is langer

Het gekke met het Gein is dat dit riviertje langer is dan soms lijkt. Ook in Abcoude ten zuidwesten van de spoorbaan heet dit groene wondertje aan de grens van Amsterdam gewoon nog het Gein. Het is wat minder herkenbaar: het is niet zo 'groen' meer, maar meer van beton en hout en gaas. Zou 'Spaar het Gein' ook dit deel van het Gein niet voor haar rekening willen nemen?

Het actieve leven van 'Spaar het Gein' begon ten noordoosten van de spoorbaan, aan de groene kant, waar rust heerst, waar geboerd wordt, waar wilgen worden geknot. De bedreigingen van dit deel zijn iedereen bekend: fel beschenen sportvelden, A6- asfalt en in leer en helm geklede CO₂-verspreiders. Terecht dat 'Spaar het Gein' daar tegen ten strijde trekt.

Toch komen al diegenen die van dit deel van het Gein genieten, vaak ook langs het andere, in het dorp verstopte

deel van het Gein. Via de Kerkstraat of via de Stationsstraat. Ook hier staat het Gein bloot aan allerlei bedreigingen, zoals de verdubbeling van de spoorbaan, maar ook de dichter wordende bebouwing langs de oevers: schuurtjes, uitbouwsels, betonnen parkeerplaatsen en hekjes tolereren het Gein nog maar net.

Ook hier is behoefte aan bescherming en oplettendheid.

Er zijn nog een paar organisaties, die zich met het milieu en de (historisch) bebouwde om-

geving bezighouden, zoals 'Bescherming Spoorbuurt', de 'Milieugroep Abcoude' en 'Vrienden van het Dorp'. Maar waarom zou 'Spaar het Gein' haar werkterrein niet met een kilometer uitbreiden? Of samen gaan werken met deze groepen voor het beschermen van dit 'verstedelijkte' stukje van het Gein? Is het geen tijd om al die versnipperde aandacht voor dit kleine dorp te bundelen.

Wat zou er te beschermen zijn aan het dorpse stukje Gein? Overtuig u er zelf eens van door met een bootje het riviertje op te roeien. Keren niet erg veel huizen en bewoners zich van het water af? Staan er niet erg veel dichte schuttingen? Is er niet erg veel opdringerige bebouwing? Het Gein in het dorp kan best opener en groener. Misschien

lees verder pag. 8

Algemene ledenvergadering Spaar het Gein

Maandagavond 12 februari j.l. hield de Vereniging Spaar het Gein haar algemene ledenvergadering. Zo'n 40 leden waren aanwezig om het gevoerde en het voorgenomen beleid te bespreken. Het was verheugend te constateren dat de aanwezige leden een behoorlijk representatieve afspiegeling vormden van het ledenbestand van de vereniging: agrariërs uit zowel Gein Zuid als Gein Noord, niet-agrarische Geinbewoners en Geinliefhebbers uit Abcoude en Amsterdam-Zuidoost.

Spoorverdubbeling

Na het huishoudelijk gedeelte werd het algemene gedeelte ingeleid. Aan de hand van stellingen, verdedigd door leden van het bestuur, kon er worden gediscussieerd over actuele thema's.

De eerste stelling betrof de spoorverdubbeling. Wethouder Van Duuren zette uiteen dat de 'lobby-trein' volop in beweging was. De heer Swildens van de Vereniging Bescherming Spoorbuurt deelde mee dat men nog bezig was activiteiten in de richting van de schrijvende pers te ontplooiën. Zowel Spaar het Gein als de 'Spoorbuurt' zullen alle juridische mogelijkheden, mits niet bij voorbaat kansloos, aangrijpen om de trein onder het Gein te krijgen.

Op de vraag waarom Jorritsma nog steeds niet zelf is komen kijken antwoordde de heer Van Duuren dat zij heeft toegezegd dat te zullen doen, nadat de zaak in de Tweede Kamer is behandeld ...!

Na alle acties van de afgelopen

maanden (zie elders in deze Nieuwsbrief) probeerden de aanwezigen nog andere al of niet ludieke, maar in elk geval doeltreffende acties te bedenken. diverse ideeën passeerden de revue. Publiciteit, 'lobbyen' en bezwaarschriftenprocedures, zo werd geconcludeerd, lijken de beste actiemiddelen.

Handhavingsbeleid

De tweede stelling betrof het handhavingsbeleid van de gemeente. In een aantal gevallen handelt de gemeente volgens Spaar het Gein zeer laks. De leden konden instemmen met de keuze van het bestuur om alleen bij schrijnende of provocerende overtredingen van de regels in het geweer te komen.

Wegens tijdgebrek konden helaas niet alle stellingen aan bod komen. Over de A6 bijvoorbeeld of over de waarden van het Gein. Daarover kunt u elders in deze Nieuwsbrief meer lezen.

Anneke de Groot

Het Gein is langer

vervolg pag. 7

kan er vanuit de Bouw -en Woningdienst iets kritischer naar het aanzicht van de huizen worden gekeken. De bewoners kunnen zelf aan de slag door waterplanten, overhangende bodembedekkers en kruipstruiken aan te planten langs de oevers. Rottende en roestende

schuttingen kunnen misschien vervangen worden door een opener type, zodat stukjes tuin zichtbaar worden. Al die activiteiten kunnen vast iets van het oprukkende Kwantumhallenleed verzachten en de degradatie van het Gein tot zomaar een sloot achter het huis voorkomen.

Arnold van de Klundert

De Nieuwsbrief van de vereniging Spaar het Gein verschijnt 2 maal per jaar en wordt gratis aan de leden toegezonden.

Wij doen hierbij een beroep op de lezers voor het inzenden van copy. Wij denken aan stukjes over onderwerpen die te maken hebben met de geschiedenis van het Gein, de actuele situatie of de toekomst van het Gein. Voor het samenstellen en bijhouden van een archief willen wij graag beschikken over relevante stukken, maar ook dia's, foto's, proza, poëzie etc.

Wilt u copy voor het zevende nummer vóór 1 september 1996 inleveren bij:

Tjebbe de Boer, Dr. Koomansstr. 13
1391 VZ Abcoude

Deze Nieuwsbrief is samengesteld door de Werkgroep Documentatie & Publiciteit:

Tjebbe de Boer, Gay Jannette
Walen en Arnold van de Klundert
Vormgeving:

Laura Kisman en Thijs Unger

Redactieadres:

Tjebbe de Boer, Dr. Koomansstr. 13
1391 VZ Abcoude, 0294- 284531

Ja, ik geef mij op als lid/donateur*

van de Vereniging Spaar het Gein

naam: .....

straat: .....

postcode: .....

woonplaats: .....

Ik betaal door overmaking van

f 15,- (meer mag ook)

op rekening nr. 30.05.55.687

van de Rabobank

te Abcoude t.n.v. de Vereniging

Spaar het Gein.

Gironummer van de bank is 60916

Opsturen naar:

Hans Kuiper, Meerzicht 12

1391 AS Abcoude

*doorstrepen wat niet van toepassing is.